

Predmet C-480/21

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

3. kolovoza 2021.

Sud koji je uputio zahtjev:

Supreme Court (Irska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

30. srpnja 2021.

Žalitelji:

W O

J L

Druga stranka u žalbenom postupku:

Minister for Justice i Equality

C-480/21 - 1

SUPREME COURT

[omissis]

**U PREDMETU NA TEMELJU ČLANKA 267. UGOVORA O
FUNKCIONIRANJU EUROPSKE UNIJE I U PREDMETU UPUĆIVANJA
ZAHTJEVA ZA PRETHODNU ODLUKU SUDU EUROPSKE UNIJE**

[omissis] [sastav Supreme Courta]

[omissis]

**U PREDMETU KOJI SE ODNOSI NA EUROPEAN ARREST WARRANT
ACT 2003 (ZAKON O EUROPSKOM UHIDBENOM NALOGU IZ 2003.,
KAKO JE IZMIJENJEN)**

I U PREDMETU U VEZI S W O-om *[omissis]*

IZMEĐU

MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY

TUŽITELJ

I

W O

TUŽENIK

I

[omissis]

U PREDMETU KOJI SE ODNOSI NA EUROPEAN ARREST WARRANT ACT 2003 (ZAKON O EUROPSKOM UHIDBENOM NALOGU IZ 2003., KAKO JE IZMIJENJEN)

I U PREDMETU U VEZI S J L-om *[omissis]*

IZMEĐU

MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY

TUŽITELJ

I

J L

TUŽENIK

RJEŠENJE OD 30. SRPNJA 2021. O UPUĆIVANJU ZAHTJEVA ZA PRETHODNU ODLUKU SUDU EUROPSKE UNIJE U SKLADU S ČLANKOM 267. UFEU-a

[omissis] [Postupovni kontekst]

i da je predmet uvršten na popis za donošenje presude dana 23. srpnja 2021. i da je presuda donesena na taj datum, u nazočnosti zastupnika stranaka i da je strankama dana mogućnost očitovanja o nacrtu odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku

i da se čini da su činjenice i postupci navedeni i uključeni u ovdje priloženoj odluci kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku

i da se, nadalje, ovom sudu čini da ocjena spornih pitanja među strankama iz ovog zahtjeva otvara pitanja pravilnog tumačenja određenih odredaba prava Unije, odnosno pitanja koja proizlaze u pogledu Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP, i odgovarajućeg testa koji se primjenjuje kada je istaknut prigovor na temelju članka 37. Zakona o europskom uhidbenom nalogu iz 2003., a u skladu s kojim nalaganje predaje tuženika na kojeg se odnosi EUN može dovesti do povrede njegovih prava na temelju Europske konvencije o ljudskim pravima ili Povelje Europske unije o temeljnim pravima

SUD JE, u skladu s člankom 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, **ODLUČIO UPUTITI** Sudu Europske unije sljedeća pitanja navedena u predmetnom rješenju kojim se upućuje zahtjev za prethodnu odluku:

- (1) Treba li primijeniti test utvrđen u predmetu *LM* i potvrđen u predmetu *L i P* ako postoji stvarna opasnost da će se žaliteljima suditi pred sudovima koji nisu ustanovljeni zakonom?
- (2) Treba li primijeniti test utvrđen u predmetu *LM* i potvrđen u predmetu *L i P* ako osoba koja nastoji osporiti zahtjev koji proizlazi iz europskog uhidbenog naloga ne može ispuniti zahtjeve tog testa zbog činjenice da u tom trenutku nije moguće utvrditi sastav sudova pred kojima će im se suditi zbog načina na koji se predmeti nasumično dodjeljuju?
- (3) Čini li nepostojanje djelotvornog pravnog lijeka za osporavanje imenovanja sudaca u Poljskoj, u okolnostima u kojima je očito da žalitelji u tom trenutku ne mogu utvrditi da će sudovi pred kojima će im se suditi biti sastavljeni od sudaca koji nisu valjano imenovani, povredu biti prava na pošteno suđenje kojim se od države izvršenja zahtijeva da odbije predaju žaliteljâ?

TE ODREĐUJE da tuženici ostaju pod jamstvom [*omissis*] te da se daljnje rasprave o ovim žalbama odgađaju dok Sud ne donese prethodnu odluku o navedenim pitanjima ili dok se u međuvremenu ne donese novo rješenje

[*omissis*]. [Plaćanje troškova u nacionalnim postupcima]

[*omissis*]

Dovršeno 30. srpnja 2021.

AN CHÚIRT UACHTARACH

THE SUPREME COURT

[omissis] [sastav Supreme courta]

između

WO

Žalitelj

I

MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY

Druga stranka u žalbenom postupku

[omissis]

između

JL

Žalitelj

I

MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY

Druga stranka u žalbenom postupku

Rješenje suda o upućivanju zahtjeva za prethodnu odluku od 30. srpnja 2021.

Uvod

1. Supreme Court (Vrhovni sud, Irska) je, na temelju članka 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, odlučio Sudu uputiti pitanja do kojih dolazi u pogledu Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP, i odgovarajućeg testa koji se primjenjuje kada je istaknut prigovor na temelju članka 37. Zakona o europskom uhidbenom nalogu iz 2003., a u skladu s kojim nalaganje predaje tuženika na kojeg se odnosi EUN može dovesti do povrede njegovih prava na temelju Europske konvencije o ljudskim pravima (u daljnjem tekstu: EKLJP) ili Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja). U predmetu *Celmer*, po upućivanju zahtjeva za prethodno pitanje, utvrđeno je da su sudovi država članica

dužni provesti dvostupanjsku analizu u slučaju kada tuženik nastoji spriječiti predaju tako što navodi da postoji opasnost povrede njegovih prava na temelju prava Unije; kao prvo, sud treba utvrditi postoje li u državi članici koja podnosi zahtjev poopćeni i sustavni nedostaci koji dovode do povrede prava na temelju EKLJP-a ili Povelje i, kao drugo, Sud mora utvrditi stvarnu opasnost, koja se temelji na opravdanim razlozima, da će biti povrijeđena bit temeljnog prava (vidjeti *Minister for Justice and Equality (Nedostaci u pravosudnom sustavu)* predmet C-216/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:586, u daljnjem tekstu: **LM**, kako je Sud označio predmet *Celmer*). Sud je nedavno potvrdio taj test u spojenim predmetima C-354/20 PPU i C-412/20 PPU, *L&P*, ECLI:EU:C:2020:1033, u daljnjem tekstu: **L i P**).

Činjenice

2. U odnosu na osobe O i L izdano je nekoliko EUN-ova kojima se traži njihovo izručenje Republici Poljskoj (u daljnjem tekstu: Poljska). U odnosu na prvoimenovanog žalitelja izdana su četiri EUN-a, od kojih je dva izdao Okružni sud u Lublinu, a preostala dva Općinski sud Zdisława Łukasiewicza [napomena prevoditelja: čini se da nije riječ o mjestu u Poljskoj, već o osobi] odnosno u Zamošču. Trima od ovih EUN-ova traži se njegova predaja radi suđenja zbog nekoliko konkretnih kaznenih djela, a jednim se njegova predaja traži kako bi odslužio kaznu zatvora koju su već izrekli poljski sudovi. U odnosu na drugoimenovanog žalitelja, EUN je izdao Okružni sud u Rzeszówu, a odnosi se na pet kaznenih djela.

Postupak u Irskoj

3. Nakon redovitog postupka za izvršenje naloga protiv osoba O i L slijedio je zahtjev tužitelja/druge stranke u žalbenom postupku (ministar) za izvršenje naloga. Predmete je zajedno razmatrao High Court (Visoki sud, Irska). EUN-ovi su u obama slučajevima osporavani zbog brojnih razloga i, iako su za svaki od njih donesene zasebne presude, one se odnose na isto temeljno pitanje te je odluka u njima donesena na isti način. Presudama High Courta (Visoki Sud) u obama slučajevima odlučeno je u ministrovu korist i određena je predaja osoba O i L [omissis]. Žalitelji su zahtijevali i odobreno im je podnošenje žalbe ovom sudu po odlukama od 9. ožujka 2021. [omissis].

4. Temeljna tvrdnja žaliteljâ je da se situacija u Poljskoj promijenila nakon odluke u predmetu *Celmer*. Zakon o sustavu redovnih sudova (u daljnjem tekstu: Novi zakoni) izglasan je 20. prosinca 2019., poljski zakonodavac ga je donio 23. siječnja 2020., a na snagu u Poljskoj je stupio 24. veljače 2020., što, kako žalitelji tvrde, povećava mogućnost da sudovi u Poljskoj koji razmatraju njihove slučajeve nisu sastavljeni u skladu sa zakonom na način na koji je Sud nedavno uputio u predmetu *A.B. i drugi (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda - Pravni lijekovi)*, predmet C-824/18, ECLI:EU:C:2021:153. Štoviše, žalitelji navode da u Poljskoj ne postoji mehanizam za osporavanje te nezakonitosti. Druga stranka u žalbenom

postupku tvrdi da žalitelji od suda koji je uputio zahtjev zapravo traže da odustane od druge faze testa iz predmeta *LM*. Druga stranka u žalbenom postupku navodi da ne postoji tijelo, domaće ili međunarodno, koje bi upućivalo na to da se stranka može žaliti samo na teoretsku povredu njezinih prava. Stranka mora dokazati nekakvu povezanost između povrede na koju se žali i svojeg pojedinačnog slučaja, a bez takvog dokaza, žalitelji ne mogu uspjeti u žalbi.

Stajališta stranaka

5. Tijekom rasprave pred Supreme Courtom (Vrhovni sud), središnji argument žaliteljâ bio je da se predmet *LM*, u kojem je utvrđen dvostupanjski pristup o pitanju prihvatljivosti prigovora na predaju koji se odnosi na vladavinu prava, ne može primijeniti na činjenično stanje ovog predmeta, s obzirom na to da je u njemu riječ samo o pitanjima neovisnosti sudstva, za koja žalitelji navode da se razlikuju od pitanja o tome je li sud ustanovljen zakonom. Ističu da ako sud u Poljskoj nije ustanovljen u skladu sa zakonom, tada tražena osoba neće imati na raspolaganju djelotvoran pravni lijek. U tom je slučaju problem zakonitost, a ne neovisnost suda. Stoga smatraju da do pitanja neovisnosti suda dolazi samo ako je sud ustanovljen u skladu sa zakonom. Žalitelji smatraju da postoji stvarna opasnost da nijedan sud pred kojim će im se suditi nije ustanovljen zakonom, a do toga je došlo na temelju novih zakona i drugih izmjena koje su se dogodile nakon 2015., u suprotnosti sa zahtjevima iz članka 47. Povelje i članaka 6. i 13. EKLJP-a. U tim okolnostima, neće imati na raspolaganju djelotvoran pravni lijek, kako se to zahtijeva EKLJP-om i Poveljom. Žalitelji navode da se odluka u predmetu *LM* odnosi na pitanja u vezi s neovisnošću, dok je u ovom slučaju riječ o temeljnom pravu koje se može utvrditi odnosno pravu na djelotvoran pravni lijek, koje je žaliteljima oduzeto kao posljedica nedavnih zakonodavnih izmjena u Poljskoj. Žalitelji tvrde da je ovo razlikovanje važno, s obzirom na to da je pravo na djelotvoran pravni lijek manje subjektivno od pitanja neovisnosti i time manje ovisno o osobnim čimbenicima u vezi s traženom osobom.

6. Druga stranka u žalbenom postupku navodi da žalitelji predlažu radikalnan odmak od ustanovljenog načela u skladu s kojim osoba mora dokazati da njezine konkretne i precizne okolnosti dovode do stvarne opasnosti od povrede prava iz Konvencije i/ili Povelje. Tvrdi da žalitelji ne navode razlog zbog kojega bi u odnosu na pravo na djelotvoran pravni lijek trebalo postupati drugačije nego u odnosu na bilo koje drugo pravo iz Konvencije te da se u sudskoj praksi Suda i Europskog suda za ljudska prava redovito zauzima pristup u skladu s kojim mora postojati stvarna opasnost od povrede prava tražene osobe u vezi s pravom da ne bude podvrgnuta nečovječnom i/ili ponižavajućem postupanju (*Aranyosi i Căldăraru*, spojeni predmeti C-404/15 i C-659/15 PPU ECLI:EU:C:2016:198, *Saadi/Italy*, Zahtjev br. 37201/06 [2009] 49 E.H.R.R. 30) ili mora postojati stvarna opasnost od povrede biti prava na pošteno suđenje (*LM; L i P*). Druga stranka u žalbenom postupku navodi da ne postoji osnova za tvrdnju da se isti test ne bi trebao primjenjivati u pogledu prava na djelotvoran pravni lijek. Poziva se na presudu u predmetu *Minister for Justice/Brennan* [2007] 3 I.R. 732 time što

navodi da je načelo u skladu s kojim stranka mora dokazati povezanost između povrede prava i njezinih konkretnih okolnosti također načelo domaćeg prava. Predmet žalbe mora imati utjecaja na osobu čija se predaja zahtijeva. Nadalje se navodi da bi to – da se od stranke zahtijeva da dokaže individualiziranu opasnost u slučajevima u kojima se poziva na potencijalnu povredu svojeg prava da ne bude podvrgnuta nečovječnom i ponižavajućem postupanju, ali da se ista individualizirana opasnost ne zahtijeva u slučaju potencijalne povrede prava na djelotvoran pravni lijek – predstavljalo anomaliju.

7. Druga stranka u žalbenom postupku tvrdi da postoje i drugi razlozi za zadržavanje pristupa iz predmeta *LM*; kao prvo, u Okvirnoj odluci 2002/584 navodi se da će nalog biti izvršen, osim ako se dokaže postojanje nekog od navedenih razloga za odbijanje predaje. Druga stranka u žalbenom postupku nadalje navodi da, kad bi traženoj stranci bilo dovoljno da samo dokaže da u državi članici koja podnosi zahtjev postoje poopćeni i sustavni nedostaci, tada bi se prigovor mogao uputiti svim EUN-ovima koje je izdala ta država članica, što bi, u pogledu te države članice, učinilo Okvirnu odluku besmislenom. Druga stranka u žalbenom postupku tvrdi da bi takav zaključak bio problematičan. Kao prvo, istaknuto je da u skladu s člankom 7. UEU-a, ako Europsko vijeće smatra da postoji teško i trajno kršenje vrijednosti iz članka 2. od strane države članice koja izdaje uhidbeni nalog, može se suspendirati Okvirnu odluku 2002/584 u odnosu na tu državu članicu te se bez posebnog ocjenjivanja može odbiti izvršenje bilo kojeg naloga na temelju Okvirne odluke (vidjeti presudu *LM*, točke 72. i 73.). Kao drugo, druga stranka u žalbenom postupku navodi da bi dopuštanje odbijanja na temelju općih nedostataka dovelo do faktičnog nekažnjavanja osoba koje nastoje pobjeći od osude ili kazne u državi članici koja podnosi zahtjev, s obzirom na to da bi one uspješno mogle osporavati EUN bez bilo kakvog dokaza u vezi s njihovim konkretnim okolnostima. Druga stranka u žalbenom postupku navodi da je ovo stajalište u suprotnosti s ciljem Okvirne odluke, a to je borba protiv nekažnjavanja tražene osobe koja se nalazi na području različitom od onoga na kojem je počinila kazneno djelo (vidjeti presudu *L i P*, točke 59. i 60.). Druga stranka u žalbenom postupku naglašava da je Sud pojasnio da test koji se primjenjuje u slučaju u kojem je razlog za odbijanje predaje istaknut u smislu da postoji stvarna opasnost od povrede dotičnog temeljnog prava, zbog sustavnih ili poopćenih nedostataka u državi članici koja izdaje uhidbeni nalog, je taj da pravosudno tijelo izvršenja mora, konkretno i precizno, utvrditi postoje li opravdani razlozi da se smatra da će same tražene osobe biti u takvoj opasnosti ako ih se preda toj državi (vidjeti presude *Aranyosi* i *LM*). Slijedom toga, odustajanje od druge faze testa ugrozilo bi sam cilj sustava EUN-ova.

8. Žalitelji navode da je načelo „učinkovite pravne zaštite”, o kojem je riječ u članku 19. stavku 1. UEU-a, povezano s člancima 6. i 13. EKLJP-a i člankom 47. Povelje, tako da iako je ustroj pravosuđa u nadležnosti država članica, one moraju ispunjavati zahtjeve prava Unije, uključujući članak 19. stavak 1. UEU-a. Žalitelji se u prilog toj tvrdnji pozivaju na presudu *Europska komisija/Poljska (Neovisnost redovnih sudova)*, predmet C-192/18, ECLI:EU:C:2019:924. Žalitelji također navode da je Sud utvrdio da članak 47. Povelje uključuje pravo pozivati se na

povredu prava na pošteno suđenje i da sudovi moraju moći ispitivati nepravilnosti pri imenovanju sudaca, pri čemu žalitelji svoje tvrdnje potkrepljuju pozivanjem na presudu *HG & Simpson*, spojeni predmeti C-542/18 RX-II i C-543/18 RX-II, ECLI:EU:C:2020:232. Žalitelji smatraju da odluka iz presude *Simpson* daje ovlast domaćim sudovima država članica da nadziru svaku nepravilnost u vezi s imenovanjem sudaca, a kako bi ispunili zahtjeve usklađenosti s člankom 47. Nadalje, žalitelji su se pozvali na presudu *Ástráðsson/Island* kada su tvrdili da je kvaliteta nadzora važna i kada postoji nadzorni mehanizam. U tom je slučaju Europski sud za ljudska prava utvrdio da je nadzor nepravilnosti pri imenovanju imao nedostatak zato što njime nije razmatrano pitanje je li sud *ustanovljen zakonom*. Druga stranka u žalbenom postupku navodi da pravo na djelotvoran pravni lijek može nastati samo kada je prethodno ustanovljeno neko drugo pravo ili ovlaštenje za koje tužitelj smatra da je povrijeđeno ili je vjerojatno da će biti povrijeđeno s obzirom na posebnosti tog slučaja te koje stoga zahtijeva pravni lijek. Europski sud za ljudska prava je u brojnim navratima potvrdio da pravo na djelotvoran pravni lijek ne postoji neovisno. Ono je samo nadopuna drugih djelotvornih odredaba Konvencije i njezinih protokola. Slično tomu, Sud je u vezi s pravom na djelotvoran pravni lijek, koje je navedeno u članku 47. prvom stavku, smatrao da: „priznanje tog prava u određenom slučaju stoga pretpostavlja, kao što to proizlazi iz članka 47. prvog stavka Povelje, da se osoba koja se na njega poziva koristi pravima ili slobodama zajamčenima pravom Unije” (*A.B. i drugi*, predmet C-824/18, točka 88.). Druga stranka u žalbenom postupku smatra da u načelu, a ni u domaćoj sudskoj praksi ili praksi Suda ili Europskog suda za ljudska prava, ne postoji osnova da se smatra da pravo na djelotvoran pravni lijek ima nekakav uzvišeni status koji bi za posljedicu imao to da poopćeni nedostaci u pravnim lijekovima koji su dostupni u državi koja podnosi zahtjev automatski dovode do odbijanja predaje.

9. Žalitelji tvrde da je ustanovljavanje suda u skladu sa zakonom nesporna sastavnica vladavine prava koju su kao takvu prepoznali i Europski sud za ljudska prava i Sud. Navode da iz sudske prakse proizlazi da vladavina prava podrazumijeva, među ostalim, postupak imenovanja sudaca na propisani način. Pritom su se pozvali na presude *Ástráðsson/Island* te i *L i P* time što tvrde da je pitanje o tome je li sud „zakonom ustanovljen” zasebno u odnosu na pitanje o tome je li sud nepristran ili neovisan u svojem radu nakon što je ustanovljen te se stoga na potonje pitanje primjenjuju različita razmatranja.

10. Žalitelji u biti navode da razmatranje o tome je li sud ustanovljen u skladu sa zakonom prethodi bilo kakvom razmatranju o neovisnosti; drugim riječima, prvi korak je pitanje o tome je li dotični sud zakonom ustanovljen. U bitnome se tvrdi da pitanje o tome je li sud pred kojim će se žaliteljima suditi ustanovljen zakonom čini pritužbu koja je zasebna u odnosu na onu koja je Sud utvrdio u presudi *LM* i nedavno potvrdio u presudi *L i P*. Ako ne ispunjava kriterije iz članka 6. EKLJP-a i članka 47. Povelja, ispitivanje koje provodi Sud se okončava i nema se dalje što ispitivati. Drugim riječima, ako sud nije zakonom ustanovljen, ne postavlja se pitanje o neovisnosti ili nepristranosti. U tim okolnostima se navodi da High Court (Visoki sud) ne mora razmatrati osobnu situaciju, prirodu kaznenog djela o kojem

je riječ ni činjenični kontekst u kojem je izdan predmetni nalog, s obzirom na to da ta pitanja nisu obuhvaćena primarnim pitanjem o tome je li riječ o zakonom ustanovljenom sudu.

11. Druga stranka u žalbenom postupku navodi da je razlika između pitanja neovisnosti i pitanja ustanovljenosti umjetna ako su i pravo na saslušanje pred zakonom ustanovljenim sudom i pravo na saslušanje pred neovisnim i nepristranim sudom različiti aspekti istoga prava na temelju članka 47. Povelje, te bi bilo pogrešno primijeniti dva različita testa na dva dijela istog prava. Navodi se da nijedan sud u prošlosti nije prepoznao tu razliku. Pravo na neovisan sud i pravo na sud ustanovljen zakonom dio su istog temeljnog prava. I u prošlosti je utvrđeno da je tomu tako. (*HG & Simpson*). Nadalje, ističe se da je Sud objasnio da je cilj zahtjeva da sudovi budu zakonom ustanovljeni „*osigurati neovisnost pravosuđa u odnosu na izvršnu vlast*” (*FV/Vijeće Europske unije*, predmet T-639/16 P). Druga strana u žalbenom postupku tvrdi da rasprava o razlici između pitanja neovisnosti i pitanja ustanovljenosti mora biti kontekstualizirana. Dok je Sud pravio razliku između nepristranosti i neovisnosti u tom slučaju, pri čemu je imao na umu da je nesporno da je imenovanje suca na islandski žalbeni sud nepravilno po domaćem pravu, Europski sud za ljudska prava proveo je ispitivanje o tome je li nepravilnost ikako utjecala na podnositelja zahtjeva. Druga stranka u žalbenom postupku navodi da se podnositelj zahtjeva u tom slučaju mogao pozvati samo na povredu svojih prava na temelju članka 6. jer je mogao dokazati da je bilo nepravilnosti pri imenovanju jednog od sudaca koji je postupao u predmetu. Drugim riječima, mogao je dokazati da je nepravilnost utjecala na njegov pojedinačni slučaj. Druga stranka u žalbenom postupku ponovila je to da žalitelji nisu podnijeli uvjerljive dokaze koji bi upućivali na to da je bilo koji od sudaca koji će im vjerojatno suditi imenovan na način koji nije u skladu s domaćim poljskim pravom. Shodno tomu, druga stranka u žalbenom postupku tvrdi da, kako bi uspjeli, žalitelji moraju dokazati da je pravo na zakonom ustanovljeni sud radikalno drugačije od prava na saslušanje pred neovisnim sudom ili pak od bilo kojeg drugog prava. Ništa u sudskoj praksi ne potkrepljuje takvu tvrdnju.

12. Ovaj je sud, u okviru svojih razmatranja, uzeo u obzir dokaze koje je pred High Courtom (Visoki sud) iznijela gospođa Dąbrowska, poljska odvjetnica, koja je u ime žalitelja podnijela nekoliko izvješća. Važno je primijetiti da u ovoj fazi nije moguće utvrditi sastav sudova pred kojima će se žaliteljima suditi, a tomu je razlog sustav nasumične dodjele predmeta. Pozivalo se i na određeni broj isprava podnesenih High Courtu (Visoki sud), uključujući mišljenje o Novim zakonima koje je donio poljski povjerenik za ljudska prava, Dr. Bodnar, izvješća Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) i izvješće Venecijanske komisije od 30. prosinca 2019. zajedno s rezolucijom Vrhovnog suda Poljske od 23. siječnja 2020. Sud je uzeo u obzir i sukob o Novim zakonima između Vrhovnog suda Poljske i Ustavnog suda Poljske, na koji je ukazala gospođa Dąbrowska.

13. Sudac High Courta (Visoki sud) zatražio je dodatne informacije od tijela koje je izdalo nalog u odnosu na osobu O, koje je, u skladu s člankom 26. stavkom

3. Novih zakona, potvrdilo da se neće provoditi saslušavanje po prijedlogu kojim se osporava sastav suda ako se odnosi na pitanje zakonite ustanovljenosti suda ili ocjenu zakonitosti imenovanja suca ili njegove legitimnosti da obavlja zadaće u okviru pravosudnog sustava.

Opažanja

14. Ovaj je sud u potpunosti svjestan sustavnih nedostataka u vladavini prava koje su u njegovoj praksi, a u svojim brojnim inačicama, prethodno utvrđene u predmetu *Celmer* te u sudskoj praksi Suda, u predmetima kao što su *LM* i nedavno u predmetu *L i P*, a ti su nedostaci nakon donošenja Novih zakona još izraženiji i više zabrinjavajući. Vrhovni sud Poljske je u svojoj rezoluciji od 23. siječnja 2020. naveo da je sastav suda „nepropisno imenovan” kada sastav suda uključuje osobu koja je na dužnost suca redovnog suda (i drugih sudova) imenovana na prijedlog Državnog sudbenog vijeća, koje je osnovano na temelju zakona od 8. prosinca 2017. i određenih drugih zakona, ako manjkavo imenovanje, pod određenim uvjetima, dovodi do povrede standarda neovisnosti u smislu poljskog ustava, članka 47. Povelje i članka 6. stavka 1. EKLJP-a (vidi rezoluciju br. 2). Teško je zamisliti strožu osudu sustava imenovanja sudaca od strane vrhovnog suda jedne zemlje. Prema mišljenju ovog suda, situacija u pogledu vladavine prava u Poljskoj je više zabrinjavajuća i teža nego u trenutku kad je Sud donosio odluku u predmetu *LM*. Ovaj je sud prethodno primijetio (O’Donnell J.) u presudi *Celmer/Minister for Justice and Equality* [2019] IESC 80, točka 85.:

„Složio bih se s uređujućim sucem da se mogućnost da sustavni nedostaci u konkretnom sustavu mogu, sami po sebi, dovesti do dostatne povrede biti prava na pošteno suđenje, što onda od tijela izvršenja zahtijeva da odbije predaju, ne može i ne treba apstraktno isključiti. Do toga, na primjer, može doći kada je nedostatak koji je utvrđen na sustavnoj razini toliko dalekosežan i raširen da jasno i neizbježno dolazi do izražaja na sudu koji je uputio zahtjev te na svakom pojedinačnom suđenju po određenoj optužbi. Međutim, također se slažem s uređujućim sucem da je iz presude Suda jasno da se sustavne izmjene u Poljskoj, iako su nedvojbeno ozbiljne i značajne, ne mogu same po sebi smatrati dostatnima da bi se u ovom slučaju dostigla ta točka.”

15. Sada se čini da postoje značajni problemi u vezi s postupkom imenovanja sudaca u Poljskoj. Žaliteljima u ovom predmetu nemoguće je utvrditi suce pred kojima će im se suditi zbog načina na koji se predmeti nasumično dodjeljuju. Čak i kad bi mogli utvrditi suce i ustanoviti da suci nisu bili valjano imenovani, a time ni dio zakonom ustanovljenog suda, jasno je da ne postoji mogućnost osporavanja valjanosti sastava suda kojemu je dodijeljeno da im sudi na temelju odredaba Novih zakona i, konkretno, njihovog članka 26. stavka 3. S obzirom na to, postavlja se pitanje jesu li sustavni nedostaci u poljskom sustavu takve prirode da, sami po sebi, rezultiraju dostatnom povredom biti prava na pošteno suđenje, što

od tijela izvršenja, u ovom slučaju Irske, zahtijeva da odbije predaju. Odgovor na to pitanje nije *acte clair*.

16. Ovaj je sud upoznat s daljnjom odlukom Suda u predmetu *Europska komisija/Republika Poljska*, predmet [C-791/19, EU:C:2021:596], koja se odnosi na vladavinu prava, neovisnost sudstva i stegovne postupke protiv sudaca. Odluka je donesena nakon rasprave na ovom sudu te, iako je ovaj sud nije razmatrao, valja istaknuti da i ona pridonosi zabrinutosti u vezi s vladavinom prava u Poljskoj i posljedicama za pojedince pred tim sudovima.

Pitanja

17. U tim okolnostima ovaj sud predlaže da se od Suda zatraži da odluči o prethodnim pitanjima na sljedeći način:

[*omissis*] [Pitanja kao što su navedena u uvodnom rješenju]

O zahtjevu za prethodnu odluku trebalo bi odlučiti po ubrzanom postupku

18. Supreme Court (Vrhovni sud) zahtijeva od Suda da o zahtjevu za prethodnu odluku odluči po ubrzanom postupku iz članka 105. Poslovnika Suda. Supreme Court (Vrhovni sud) smatra da se žalbama pokreću temeljna pitanja nacionalnog prava i prava Unije u vezi s pitanjima koja su prethodno navedena, da zahtjev potpada pod pravila o ubrzanom postupku te ga je potrebno rješavati kao hitnog. Sljedeća se pitanja osobito temelje na:

- a) Iako nisu u pritvoru, u odnosu na žalitelje su izdana rješenja o jamstvu, što čini ograničenje njihove slobode;
- b) Odgovori na postavljena pitanja bit će odlučujući za odluku o tome hoće li žalitelji biti predani - u tom se pogledu može istaknuti da irski sudovi ne mogu donijeti konačnu odluku u vezi s predajom dok se ne donese odluka po zahtjevu za prethodnu odluku;
- c) Odgovori na postavljena pitanja mogu biti odlučujući za odluku o tome hoće li biti predane druge osobe koje se traže na temelju EUN-ova koje izda Poljska;
- d) U slučaju da se druge osobe koje se traže na temelju EUN-ova koje izda Poljska ne predaju Poljskoj dok se ne odluči o zahtjevu za prethodnu odluku, to može dovesti do faktične suspenzije primjene Okvirne odluke između Irske i Poljske tijekom takvog razdoblja;
- e) Budući da EUN-ovi iz Poljske čine malo manje od polovice broja EUN-ova koje Država izvrši svake godine, to bi moglo imati značajne posljedice za primjenu Okvirne odluke od strane Irske;

U tim okolnostima, Supreme Court (Vrhovni sud) smatra da su ispunjene pretpostavke za postupanje po ubrzanom postupku.

[Potpis predsjednika Court of Appeals (Žalbeni sud), koji je po službenoj dužnosti član Supreme Courta (Vrhovni sud)]

RADNI DOKUMENT